

Omapolku työelämään -hankkeen ryhmävalmennus

Omapolku työelämään -hankkeen aikana ryhmävalmennuksia toteutettiin hieman eri muotoisina yhteensä 7 kertaa eri oppilaitoksissa (ammattillinen oppilaitos, ammattikorkeakoulu, yliopisto). Valmennuksen kohderyhmänä olivat oppilaitoksen valmistuneet ja valmistumisvaiheen opiskelijat.

Valmennukset saivat positiivista palautetta kaikilla oppilaitosasteilla sekä osallistujilta että yhteistyökumppaneilta. Vastaavanlaisten valmennusten toivottiin palautteissa kuuluvan jatkossa oppilaitosten säännönmukaiseen toimintaan, joten julkaisemme valmennuksesta eri oppilaitosten ja ohjaustahojen käyttöön vapaasti sovellettavan kuvauksen toteutustavasta ja sisällöistä.

Ryhmävalmennuksen kuvaus

Ryhmävalmennuskertoja oli tavallisesti 3–4, tapaamisen kesto 2–4 oppituntia. Toteutuksessa huomioitiin kohderyhmän sisällölliset toiveet, joita kysyttiin ilmoittautumisen yhteydessä. Kaikki ryhmät olivat monialaisia, mutta valmennuksessa pyrittiin mahdollisuuksien mukaan kohdentamaan sisältöä soveltuvaksi ilmoittautuneiden taustoihin, esimerkiksi opiskeltavaan tutkintoon. Valmennusten ryhmätapaamiset jakaantuivat kahden tai kolmen viikon jaksoille. Toive tiivistä toteutuksesta tuli korkeakoulujen uraohjauksen henkilöstöltä, jonka kanssa tehtiin aktiivista yhteistyötä valmennusten markkinoinnissa ja järjestelyissä.

Ryhmäohjauksen lisäksi tarjolla oli monikanavaisesti sekä ryhmä- että yksilöohjausta asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Uravalmennusryhmälle luotiin yhteinen oppimisympäristö tiedon jakamiseksi ja tehtävien tekemiseksi. Omapolku työelämään -hankkeessa oppimisympäristö toteutettiin wikissä. Wikiin tallennettiin ryhmän käyttöön ryhmävalmennuksen aikataulu ja sisällöt, materiaali sähköisenä, sähköisiä

linkkejä esim. urasuunnitteluun ja työnhakuun sekä mahdolliset uravalmennuksen aikana toteutettavat tehtävät. Lisäksi tarjottiin myös mahdollisuus vuorovaikutukseen uraohjaajien kanssa sekä vertaiskommentointiin ja -keskusteluihin. Yksilöohjausta tarjottiin erityisesti osallistujille, jotka tarvitsivat neuvontaa esimerkiksi LinkedIn- ja verkkoportfolioihin liittyvissä asioissa. Nämä ovat välineitä, joiden käyttö vaihtelee paljon alakohteisesti. Tukea oli tarjolla myös pitch-esittelyn valmisteluun ja esimerkiksi työhaastatteluiden harjoitteluun.

Ryhmävalmennuksista kerättiin palautetta sekä osallistujilta että korkeakoulujen uraohjaushenkilöstöltä. Valmennukset saivat erinomaista palautetta sekä rohkaisevasta ja kannustavasta ohjausotteesta että osuvista asiasisällöistä.

”Tällainen kurssi voisi olla pakollisena kaikille opintojaan päättävälle. Tuli paljon semmoista asiaa työnhakuun liittyen, joista ei ollut mitään puhetta yliopisto-opintojen aikana.”

Esimerkki uravalmennuksen aikataulutuksesta ja tapaamisten sisällöistä

TI klo 12–14: Mistä lähdän liikkeelle työnhaussa?

1. Tavoitteen kirkastaminen
2. Ammatillinen suunnitelma kokonaisuutena
3. Oman osaamisen tunnistaminen

TO klo 12–14: Kuinka kerron omasta osaamisestani ja kehitän työelämäyhteyksiäni?

1. Verkostoituminen ja tiedonkeruu
2. Pitch / hissipuhe
3. CV ja työhakemus

TI klo 12–14: Työhaastattelu ja CV-paja

1. Miten onnistun työhaastattelussa
2. Oma CV:ni

TO klo 12–14: Miten löydän minulle sopivat työpaikat?

1. Työelämätietous ja työmarkkinatilanteen seuraaminen
2. Avoimet työpaikkailmoitukset
3. Piilotyöpaikat
4. Työnhaku sähköisissä kanavissa
5. Sosiaalinen media työnhaussa

Seuraavaksi kuvaamme tarkemmin, mitä sisältöjä ja millaisia lähteitä ja mahdollisia tehtäviä sopii kuhunkin tapaamiskertaan.

”Sain kurssilta todella paljon itsevarmuutta hakea oman alan töitä. Ohjaajien rohkaiseva ja kannustava asenne valoi itseen uskoa.”

Mistä lähdän liikkeelle työnhaussa?

Ensimmäisellä valmennuskerralla tutustuttiin lyhyesti valmennuksen uraohjajiin (3–4 henkilöä) ja osallistujien taustoihin ja toiveisiin valmennuksen sisältöjen suhteen. Valmennus aloitettiin keskustelemalla ja määrittelemällä jokaiselle henkilökohtaisia tavoitteita. Kun tavoitteet olivat hieman selkiintyneet, tutustuttiin ammatilliseen suunnitelmaan ja sen eri osa-alueisiin. Urasuunnittelun prosessimaisuus korostuu varsinkin nuorten valmistuneiden kohdalla, joten ohjausote pidettiin rohkaisevana ja kannustavana. Erityisesti työnhakuun liittyvät peruskysymykset (toimiala, työsuhteen laatu, palkkaus, vastuu) ja omien arvojen pohtiminen ovat keskeisiä, jotta työnhaku lähtee järkevästi ja suunnitellusti käyntiin.

Osaamisen kuvaaminen ja osaamisen sanallistaminen ovat usein haasteellisia uuteen ammattiin valmistuneille. Siksi tarjosimme laajan tietopaketin erilaisista tavoista löytää tukea ja vinkkejä oman osaamisen kuvaamiseen aina perustason osaamisesta asiantuntijatasolle. Tutustuimme opetussuunnitelmiin, taitokuvauksiin sekä muutaman alan opetussuunnitelmiin. Näiden vinkkien avulla osallistajat kirjoittivat muutamia tehtäväkohtaisia osaamiskuvauksia. Moni myös havaitsi, että sekä vapaa-ajalla että opiskeluissa kertynyttä osaamista voi yhdistää luovasti ja monenlaisiin eri osaamisalueisiin. Opiskelijat saivat myös sana- ja mallivirkelistauksia, joiden avulla pystyy tuottamaan tehokkaasti ja laadukkaasti kuvauksia omasta osaamisestaan.

Jaksoon sopivia tehtäviä:

Omien arvojen kartoittaminen, alakohtaisten osaamiskuvausten kirjoittaminen opetussuunnitelmia hyödyntäen, oman osaamisen kuvaus hyödyntämällä sana- ja mallivirkelijoita

”Neuvojen avulla cv on helpompaa työstää aiempaa paremmaksi, näyttävämmäksi ja informatiivisemmaksi. Eri verkkosivujen ja somekanavien vinkkaamisesta oli myös hyötyä. Osaan etsiä työpaikkoja aiempaa laajemmin ja monipuolisemmin eri paikoista.”

Kuinka kerron omasta osaamisestani ja kehitän työelämäyhteyksiäni?

”Pienessä ryhmässä oli mahdollista saada juuri oman alan työnhakuun vinkkejä. Työnhakuasiakirjat luovat ensivaikutelman työnantajalle hakijasta, joten mielestäni on erittäin tärkeää saada apua niiden tekemiseen.”

Valmennuksessa tutustuttiin työelämysuhteiden rakentamiseen ja tiedonhankintaan, sillä verkostot ovat yksi keskeisimmistä työllistymisen edistäjistä. Osallistujat valmistelivat itselleen verkostokartan, jonka pohjalta he suunnittelivat itselleen kehittämistehtäviä. Myös tiedonkeruuhaastattelu esiteltiin tehokkaana työelämäymmärryksen ja verkostojen kasvattamisen välineenä. Lisäksi harjoiteltiin lyhyen pitch- eli esittelypuheen tekemistä, sillä tiivis ja markkinoiva puhe motivaatiosta ja osaamisesta oman osaamisen soveltumisesta organisaatioon jää positiivisesti työnantajien mieleen.

Valmennuskerran päätti CV-pajaa ennakoivat sisällöt, joissa tutustuttiin työhakemuksen rakenteeseen sekä sisältöihin ja erilaisiin ansioluettelotyyppisiin aina perinteisestä visuaaliseen ja osaamispainotteiseen käyttämällä ajankohtaisia ja alakohtaisia esimerkkejä.

Jaksoon sopivia tehtäviä:

Verkostokartan piirtäminen, yhteydenottolistan kirjoittaminen, hissipuheen kirjoittaminen ja esittäminen, työpaikkailmoituksen analysointi, hakemustekstin analysointi

CV-paja ja työhaastatteluun valmistautuminen

”Henkilökohtainen apu oli erittäin hyödyllistä. Haastattelusimulaatiot ja työnhakuasiakirjojen muokkaus yhdessä ohjaajan kanssa oli erittäin hyödyllisiä.”

Työhaastattelu- ja CV-pajaan valmistauduttiin edellisellä kerralla tutustumalla erilaisiin hakemusasiakirjoihin ja ansioluetteloihin. Lisäksi valmennuksen osallistujat suunnittelivat itselleen pajaa varten ansioluettelot, joihin he saivat vertaispalautetta ryhmäläisiltä joko tapaamiskerralla tai wikialustalla kommentoiden. Myös uraohjaajat perehtyivät ansioluetteloihin ennen yhteistä tapaamista.

Varsinaiseen CV-pajaan osallistui tavallisesti 2–3 uraohjaajaa ja kaikki valmennuskurssilaiset. Pajassa osallistujat jakaantuivat Learning Cafe -tyyliisiin ryhmiin, jossa he saivat vinkkejä ja neuvoja sekä uraohjaalta että toisilta valmennuksen osallistujilta. Vertaisarviointi ja -kommentointi koettiin erittäin hyväksi tavaksi oppia uutta ja saada ideoita ja uusia näkökulmia oman osaamisen esittämiseen CV:ssa. Vaihtoehtoisena toteutustapana vertaispalautteet annettiin wikialustalla kommentoiden ja jokainen sai tapaamiskerralla henkilökohtaisen suullisesti ja kirjallisesti annetun palautteen uraohjaajalta. Palautteen annon aikana muu ryhmä tutustui tavanomaisiin työhaastattelukysymyksiin ryhmätyöskentelynä.

Haastatteluun valmistautumista harjoiteltiin sekä tietopuolisesti että simuloimalla haastattelutilanteita. Valmennuksen osallistujille esiteltiin kattava tietopaketti eri aihealueiden haastattelukysymyksistä ja selkeistä sekä konkreettiset esimerkit sisältävistä vastaustavoista. Katsekontakti, äänenkäyttö ja eleet huomioitiin osana onnistunutta vuorovaikutusta. Tarjolla oli erilaisia vastausmalleja sekä harjoituksia, joissa omaa osaamistaan sai opetella kuvaamaan ryhmän ja uraohjaajien tuen ja palautteen avulla. Lopuksi teimme muutaman kysymyksen haastattelusimulaatioita, joissa osallistuja sai sekä palautetta sekä rohkaisua rentoon ja asialliseen vuorovaikutukseen haastattelutilanteita varten.

Jaksoon sopivia tehtäviä:

Ansioluettelon päivittäminen, haastattelukysymyksiin valmistautuminen

Miten löydän minulle sopivat työpaikat?

”Koen olevani valmiimpi hakemaan töitä nyt, kun olen aktiivisesti työstänyt muun muassa omia vahvuusalueitani, työelämätaitojani sekä esimerkiksi cv:tä. Konkreettiset esimerkit ja erilaiset tehtävät auttoivat sisäistämään asioita selkeämmin.”

Osallistujille esiteltiin erilaisia keinoja kasvattaa työelämä tietouttaan ja seurata alansa työmarkkinatilannetta. Valmennuksessa tarjottiin kattava linkkilista esimerkiksi valtionhallinnon ja eri organisaatioiden ylläpitämiin tietokantoihin (esim. Foreammatti, Ammattinetti ja Töissä.fi-portaali). Lisäksi osallistujat saivat harjoitella valitsemiensa työnhakuportaalien käyttöä. Niin sanotut piilotyöpaikat ja niiden löytymistä edistävät kanavat avattiin osallistujien piilotyöhaun strategiaa hiomalla.

Koska sähköisten kanavien osuus työnhaussa on vallitseva, annettiin valmennuksen osallistujille sähköisten lomakkeiden täyttöön liittyvät ohjeet. Niissä huomioitiin SEO eli hakukoneoptimointi. Sosiaalisen median kanavista tutustuttiin LinkedIn-profiilin perustamiseen ja peruskäyttöön sekä hyödyntämiseen laaja-

alaisesti osaamisen kehittämisessä ja verkostoitumisväylänä. Lisäksi esiteltiin Twitter, Instagram ja Facebook sekä keskusteltiin niiden hyödyntämisestä alakohtaisesti.

Jaksoon sopivia tehtäviä:

LinkedIn-profiilin luominen tai päivittäminen, sähköisten lomakkeiden täytön harjoittelu, sosiaalisen median hyödyntäminen työnhaussa, esimerkiksi yritysten some-kanavien seuraamisessa aktivoituminen

Lähteitä

- Verkostoitumiseen, työnhakusivustoihin ja työnhaun asiakirjoihin olemme tuottaneet ja koonneet vinkkejä blogiimme ja kotisivuillemme:
<http://www.omapolku.com/blogi/>
<http://www.omapolku.com/tyonhakijalle/mista-toita/>
<http://www.omapolku.com/tyonhakijalle/>
- Esimerkki yhteydenottolistasta:
<https://mustarastaanmatkassa.blogspot.fi/2017/06/tyonhakijan-kesa.html>
- Ohjeita ja vinkkejä hissipuheeseen:
<http://www.ullavilkman.com/nain-kirjoitat-loistavan-hissipuheen/>
- Henkilöbrändäys:
<https://www.slideshare.net/Docendo/katleena-kortesuo-teeitsestasibrandi>

Ryhmävalmennuksia ovat olleet toteuttamassa hankkeen uraohjaajat:

- Erika Holappa
- Elina Kemi
- Katja Kolppanen
- Marjo Kumpulainen
- Emilia Myllyoja
- Tea Remahl

Ryhmävalmennuksen kuvauksen kokosivat:

- Elina Kemi
- Marjo Kumpulainen

Rahoittajat ja yhteistyökumppanit:

